

Examenul de bacalaureat național
Proba E. a)
Limba și literatura română
Simulare – 8 decembrie 2022

Filiera teoretică – Profilul umanist; Filiera vocațională – Profilul pedagogic

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I**(50 de puncte)****Citește următorul fragment:**

Ne place tuturor să comentăm și să ne comentăm. Să ne comentăm spusele mai întâi – rostite sau scrise, scrise în urmă cu câteva minute sau cu câteva secole –, apoi înfățișarea, faptele, relațiile, ocupațiile și, desigur, dacă mai ajungem acolo și mai descoperim ceva, să ne comentăm viețile în ansamblu. Nu-i nimic rău sau nenatural în această continuă și desfătătoare activitate de comentare, care, la un capăt, profan, se învecinează cu bârfa pură, iar la celălalt – serios și academic – cu critica literară și eseul filozofic. Dimpotrivă, ea este tot ce poate fi mai omenesc. Într-un sens mai larg, începem să fim oameni (atât într-un sens al evoluției speciei, cât și în al evoluției individuale) prin a fi orientați spre ce zic și fac cei din jur: comentăm, evaluăm pozitiv și mai ales negativ aceste zise și fapte, relații și aspecte. În esență, dorim să aflăm, să comunicăm și să comentăm: cine cu cine, când, unde și cu ce efect! Suntem orientați deci, primar, către interlocutorul de față, iar referința are în vedere alți oameni absenți, dar pe care îi cunoaștem.

Apoi, treptat, începem să ținem seama și de un interlocutor absent, dar și de o referință delocalizată și necunoscută în prealabil. Evaluăm și criticăm spusele și faptele unor inși care nu mai sunt cunoștințele noastre, deși uneori ne-am dori să fie. Povestim despre ce au făcut sau au crezut oameni plecați sau chiar morți de mult, apoi despre unii care poate n-au existat niciodată, dar seamănă cu unii pe care îi cunoaștem, și povestim asta pentru oameni care nu ne mai stau înaintea ca să ne asculte. Începem să folosim scrisul pentru a-l distanța fizic – spațial și temporal – pe comunicator deopotrivă de referință și de interlocutor, apoi intervin presa, radioul, televiziunea, Internetul, separându-ne fizic, dar și apropiindu-ne de ceilalți absenți. Scopul principal rămâne același, etern: a spune lucruri „compromiștoare” despre alți oameni. În continuare, deci, literatura, cu toate genurile sale, la care se adaugă jurnalismul, apare ca o enormă și elaborată bârfă: autorul ne împrumută ochii săi ca să privim ca printr-o fereastră (sau chiar prin gaura cheii) la faptele mai mult sau mai puțin criticabile sau reprobabile ale altora, existenți sau mai ales imaginați, și să bârfim niște bărbați și femei, evaluând spusele, faptele și îndeosebi relațiile afective dintre ei.

Mult mai târziu pe scara evoluției (unii ar zice a involuției) omului, unii dintre noi, relativ puțini la număr, începem să ne orientăm către obiect: în acest caz, interlocutorul, dintr-o ființă particulară, apoi dintr-o comunitate bine desemnată, lingvistic și cultural, se dezmărginește: devine ființa rațională în genere, pentru a vorbi precum Kant. Sau am putea spune că ne adresăm unor inși incapabili de bârfă – un fel de îngeri. Așa se naște știința.

Pentru mine, știința e uimitoare și, cumva, miraculoasă nu atât pentru rezultatele ei, totuși atât de coplesitoare în toate domeniile, cât pentru „inumanitatea” ei: a depăși, fie și pentru un ceas, eternul omenesc al bârfei e cu adevărat un act eroic, pe care nu-l regălesc nici la marele scriitor ori artistul genial și cu atât mai puțin la omul politic. Mii de obstacole stau în calea acestei performanțe – colegi, inamici, promovare, ambiții, familie, iubiri, uri, boli etc. Oricare dintre aceste realități omenești poate forma însă materia predilectă a creației unui scriitor sau artist, dar nici unul nu-l încurajează pe omul de știință. A fi cu adevărat un om de știință, atunci când realmente este astfel și nu doar e cu numele sau în circumstanțe din afara științei, nu-i, până la urmă, numai o chestiune de inteligență, talent, experiență (deși toate acestea contează foarte mult); a se limita la ele ar însemna a rămâne numai un om, fie și de excepție. Dar pentru știința autentică, atunci când e astfel, mai trebuie ceva rar, uimitor și aproape neomenesc: abandonând umanitatea pentru un scurt răstimp, a împrumuta aripile de la îngeri.

(Andrei Cornea, *Condiția de inger*, publicat în **Dilema veche**, nr. 972 din 24 noiembrie – 30 noiembrie 2022)

A. Scrie pe foaia de examen, în enunțuri, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

1. Indică sensul din text al secvenței *să comentăm*. **6 puncte**
2. Menționează două caracteristici ale științei, utilizând informațiile din textul dat. **6 puncte**
3. Precizează scopul principal al internetului, justificându-ți răspunsul cu o secvență semnificativă din textul dat. **6 puncte**
4. Explică un motiv pentru care, în viziunea autorului, știința este uimitoare. **6 puncte**

5. Prezintă, în 30 – 50 de cuvinte, omenescul activității de comentare, așa cum reiese din textul dat.

6 puncte

B. Redactează un text de minimum 150 de cuvinte, în care să argumentezi dacă poate fi critica utilă în viața oamenilor sau nu, raportându-te atât la informațiile din fragmentul extras din *Condiția de înger* de Andrei Cornea, cât și la experiența personală sau culturală.

20 de puncte

În redactarea textului, vei avea în vedere următoarele repere:

– formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție, enunțarea și dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate opiniei și formularea unei concluzii pertinente;

14 puncte

– utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație), așezarea în pagină, lizibilitatea, respectarea precizării privind numărul minim de cuvinte.

6 puncte

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al II-lea

(10 puncte)

Comentează, în minimum 50 de cuvinte, textul de mai jos, evidențiind relația dintre ideea poetică și mijloacele artistice.

*Niciodată toamna nu fu mai frumoasă
Suflatului nostru bucuros de moarte.
Palid așternut e șesul cu mătasă.
Norilor copacii le urzesc brocarte.*

*Casele-adunate, ca niște urcioare
Cu vin îngroșat în fundul lor de lut,
Stau în țărnu-albastru-al râului de soare,
Din mocirla cărui aur am băut.*

(Tudor Arghezi, *Niciodată toamna...*)

Notă

Pentru **conținut**, vei primi **6 puncte**, iar pentru **redactare**, vei primi **4 puncte** (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți *relația dintre două personaje într-o năvelă studiată*.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

– prezentarea statutului social, psihologic, moral etc. al fiecăruia dintre cele două personaje;
– evidențierea evoluției relației dintre cele două personaje, prin două episoade/secvențe comentate;
– analiza a două elemente de structură, de compoziție și/sau de limbaj, semnificative pentru evoluția relației dintre cele două personaje (de exemplu: acțiune, conflict, modalități de caracterizare, relații temporale și spațiale, incipit, final, tehnici narrative, instanțe ale comunicării narrative, perspectivă narativă, registre stilistice, limbaj etc.).

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi **18 puncte** (câte 6 puncte pentru fiecare cerință/reper).

Pentru **redactarea** eseului, vei primi **12 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 3 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 2 puncte; punctuația – 2 puncte; așezarea în pagină, lizibilitatea – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseuul trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.